

PARAULES I FUTUR: Manifest conclusiu

Els països de parla catalana han après durament el valor de les paraules, perquè han hagut de defensar la seva llengua en circumstàncies molt hostils. Durant segles, el català ha estat prohibit a l'escola i ha estat exclòs de les institucions públiques amb la deliberada voluntat de reduir-lo a un ús vergonyant. Durant segles també, s'ha privat la societat catalana dels signes que la identificaven com a comunitat i s'ha dificultat així la integració social i lingüística de les successives onades migratòries que han arribat al país els darrers dos segles amb el risc de fragmentar-lo en dues comunitats. No ho han aconseguit i, a més, afortunadament, aquestes circumstàncies ens han fet un poble molt més conscient del risc de perdre o d'empobrir la nostra llengua, molt més actiu en la seva defensa, i ens han fet també valedors convençuts de la diversitat i de la riquesa lingüística dels pobles.

Com a escriptors, sabem molt bé que el que els mots identifiquen i el que poden expressar no sols determinen una objectiva riquesa de l'idioma, sinó també la consciència del que cadascun de nosaltres és capaç de conèixer i de sentir. Sabem que aquest valor de les paraules l'ha creat l'ús secular de l'idioma. Per això estimem aquesta llengua, perquè els seus mots tenen la riquesa que hi han aportat generacions de parlants que l'han emprada en els moments de goig o de derrota, i els sentits amb què l'han enriquida els escriptors que, des dels orígens de la nació, n'han fet expressió de la comuna experiència humana.

Conservar aquesta llengua vol dir garantir-ne un ús social generalitzat que, en les actuals circumstàncies polítiques i socials, tendeix a afeblir-se. Quan es permet i fomenta que la llengua de les Illes, de València i de Catalunya no sigui considerada una mateixa llengua, quan es considera que la riquesa lingüística del país pot ser tolerada però no fomentada perquè afebleix la unitat d'Espanya, quan les institucions i les personalitats públiques que representen tot l'Estat ignoren sistemàticament l'ús del català, quan es priva els països de parla catalana de crear les condicions adequades per integrar socialment i lingüísticament els immigrants, quan la globalització tendeix a devaluar les llengües minoritàries, cal que com a escriptors i com a ciutadans ens comprometem a preservar-la.

Una llengua que és hores d'ara parlada per quinze milions de ciutadans, que s'ensenyava a les escoles, i amb la qual s'editen 7.000 títols nous cada any, té futur. Cal, però, que segueixi sent el tresor comunicatiu i expressiu que hem heretat. El risc, compartit amb moltes altres comunitats lingüístiques del món, d'empobriment de la llengua, és evident. Quan la nostra societat perd consciència del valor de la literatura en la formació de les persones, quan es menysté o s'ignora la cultura humanista, quan es banalitza la comunicació pública de fets i idees, quan s'afavoreix que la comunitat s'insensibilitzi davant el llenguatge groller, quan els representants públics no se senten obligats a un ús competent del propi idioma, quan els escriptors no són conscients de la seva responsabilitat en l'enriquiment de la llengua, quan es troben més barreres que facilitats en la difusió internacional de la pròpia literatura, el valor de les paraules es devalua.

Sortosament, el nostre país té una tradició centenària en què els ciutadans han preservat l'ús social de la llengua, la literatura n'ha estat el primer baluard i els escriptors han contribuït a mantenir-la, a prestigiar-la i a enriquir-la. Ho continuarem fent. Per fidelitat a la nostra comunitat, per amor a les paraules, per poder-les compartir amb els qui s'integren al nostre país, per poder-la llegir als qui ens succeiran, per fer-ne pont de comunicació amb altres llengües i cultures, afirmem la nostra determinació de preservar el valor d'aquestes paraules. I, per això mateix, també defensarem el dret dels altres pobles i cultures a utilitzar les seves llengües, a potenciar les seves literatures per així garantir la riquesa lingüística de la Humanitat.